

جمهوری اسلامی ایران

سازمان برنامه و بودجه کشور

Namatek

True Education

موافقتنامه، شرایط عمومی و

شرایط خصوصی پیمان

نشریه شماره ۴۳۱۱

www.namatek.com

نشریه ۴۳۱۱

نشریه ۴۳۱۱ چیست؟ (شرایط عمومی پیمان)

فهرست مطالب

۱. نشریه ۴۳۱۱ چیست؟
۲. نشریه ۴۳۱۱ توسط کدام نهاد تهیه می شود؟
۳. چه کسانی مشمول نشریه ۴۳۱۱ نیستند؟
۴. منظور از پیمان چیست؟
۵. هدف اصلی از ابلاغ نشریه ۴۳۱۱ چیست؟
۶. بخش اول نشریه و مفاد آن
۷. بخش دوم نشریه ۴۳۱۱
۸. آخرین بخش نشریه ۴۳۱۱

نشریه ۴۳۱۱ تحت عنوان موافقت نامه، شرایط عمومی و شرایط خصوصی پیمان ها، توسط سازمان برنامه و بودجه منتشر می شود. داشتن اطلاعات کافی در رابطه با این نشریه برای هر مهندس عمرانی جزء ملزومات است. با ما همراه باشید تا اطلاعات لازم درباره نشریه ۴۳۱۱ را در اختیار شما قرار دهیم.

#۱ نشریه ۴۳۱۱ چیست؟

نشریه ۴۳۱۱ که به اختصار شرایط عمومی پیمان نیز نامیده می شود، نشریه ای است که هر مشاور یا پیمانکاری در پروژه های ساختمانی باید به آن اشراف کامل داشته باشد.

با استفاده از این نشریه می توان با شرایط قرارداد بین کارفرما و پیمانکار آشنا شد.

#۲ نشریه ۴۳۱۱ توسط کدام نهاد تهیه می شود؟

با تشکیل دفتر فنی سازمان برنامه و بودجه کشور در سال ۱۳۳۸، علاوه بر تعیین استانداردها و معیارها، تعیین خطوط کلی در قراردادهای دولتی از

جمله شرایط عمومی و خصوصی پیمان نیز بر عهده این سازمان قرار گرفت.

طبق ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه کشور، مصوب دهم اسفند ماه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی، سازمان برنامه و بودجه مکلف است که شرایط عمومی قراردادهای مربوط به طرح های عمرانی را تهیه کرده و پس از تصویب هیئت وزیران، دستورالعمل های لازم را براساس آن ابلاغ کند. درنهایت در سال ۱۳۷۸ در بخشنامه شماره ۸۴۲/۵۴-۱۰۲/۱۰۸۸ خطاب به دستگاه های اجرایی، پیمانکاران و مهندسان مشاور، موافقت نامه، شرایط عمومی و شرایط خصوصی پیمان ها و مقررات مرتبط با آن ها تحت عنوان نشریه ۴۳۱۱ توسط سازمان برنامه و بودجه کشور ابلاغ گردید که می بایست در تمامی قراردادهای پیمانکاری مورد استفاده قرار گیرد.

#۳ چه کسانی مشمول نشریه ۴۳۱۱ نیستند؟

لازم به ذکر است که طبق مفاد مندرج در این بخشنامه، پیمان هایی که بیش از ۷۵ درصد برآورد هزینه های آن ها مرتبط با تهیه ماشین آلات و تجهیزات است، مشمول این بخشنامه نیستند. همچنین با توجه به این که نیازها و شرایط پروژه های عمرانی در کشور ممکن است متغیر باشند، در نامه ابلاغی نشریه، اعلام گردیده است که در صورتی که موارد مندرج در این نشریه پاسخگوی نیاز پروژه نباشد، دستگاه اجرایی می تواند تغییرات مدنظر خود را به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد دهد تا پس از تایید این سازمان اجرا شود.

#۴ منظور از پیمان چیست؟

با مراجعه به فرهنگ واژگان نظام فنی و اجرایی کشور می توان دریافت که تعاریف گوناگونی برای واژه پیمان (Contract) در این نظام وجود دارند که جامع ترین آن ها، عبارت است از تعهداتی که طرفین قرارداد، طبق اسناد و مدارک پیمان، برای اجرای وظایف، مسئولیت ها و تعهدات به عهده می گیرند.

#۵ هدف اصلی از ابلاغ نشریه ۴۳۱۱ چیست؟

هدف اصلی از ابلاغ نشریه ۴۳۱۱، تشریح نحوه کاربرد اجزای اصلی پیمان شامل موافقت نامه، شرایط عمومی و شرایط خصوصی برای دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران است. لذا تلاش شده تا با روشن سازی هرچه بیشتر موارد فوق و با به کار گیری دستورالعمل ابلاغی، مشکلات ناشی از قراردادها در حین اجرای کار به حداقل میزان ممکن برسد. در ادامه به مواد اصلی این نشریه اشاره می شود.

#۶ بخش اول نشریه و مفاد آن

طبق این نشریه، بخش اول پیمان را موافقت نامه تشکیل می دهد. موافقت نامه معمولا هنگام تهیه اسناد مناقصه تدوین می گردد و به غیر از اطلاعاتی که هنگام امضای پیمان وارد می شود، اعمال تغییر در کلمات و یا عبارات آن مجاز نیست.

مفاد موافقت نامه عبارت اند از:

۱. ماده ۱

- موضوع و محل اجرای پیمان

۲. ماده ۲

- موافقت نامه
- شرایط عمومی
- شرایط خصوصی
- برنامه زمانی کلی
- فهرست بها و مقادیر کار
- مشخصات فنی
- دستورالعمل ها
- نقشه ها

۳. ماده ۳

- موافقت نامه
- محل درج مبلغ پیمان
- ضریب پیمان

۴. ماده ۴

- مدت پیمان
- تاریخ تنفیذ و تاریخ شروع کار

۵. ماده ۵

- مدت دوره تضمین حسن انجام کار
- معرفی دستگاه نظارت اختصاصی

۶. ماده ۶

- نشانی کارفرما و پیمانکار

#۷ بخش دوم نشریه ۴۳۱۱

بخش دوم پیمان که در نشریه ۴۳۱۱ به آن پرداخته شده است، شامل شرایط عمومی پیمان است. شرایط عمومی پیمان در ۵ فصل و ۵۴ ماده ارائه گردیده است:

- اول: تعاریف و مفاهیم
- دوم: تأییدات و تعهدات پیمانکار
- سوم: تعهدات و اختیارات کارفرما
- چهارم: تضمین، پرداخت، تحویل کار
- پنجم: حوادث قهری، فسخ، ختم، تعلیق، هزینه تسریع کار، خسارت تاخیر، تسویه حساب، حل اختلاف

شرایط عمومی بایستی بدون هیچ کم و کاستی در تمامی پیمان ها مورد استفاده قرار گیرند و دستگاہ های اجرایی می توانند به جای الحاق آخرین ویرایش شرایط عمومی به پیمان های خود، فقط شماره و تاریخ صدور بخشنامه مربوطه را در ابتدای شرایط خصوصی درج کنند.

#۸ آخرین بخش نشریه ۴۳۱۱

آخرین بخش از پیمان که در نشریه ۴۳۱۱ ارائه گردیده است، شرایط خصوصی پیمان است. شرایط خصوصی به گونه ای تنظیم گردیده اند که در پیمان های گوناگون بتوانند مورد استفاده قرار گیرند؛ بنابراین مواد شرایط خصوصی می بایست با توجه به نیاز موجود در کار و مقررات مربوطه تکمیل گردند. با این حال، طبق مفاد مندرج در بخشنامه شماره ۱۰۸۸/۱۰۲-۸۴۲/۵۴ مطالب درج شده در شرایط خصوصی بایستی در

چهارچوب شرایط عمومی باشند. همچنین موادی که مورد کاربرد در پیمان مربوطه نیست با علامت ضربدر پر می شوند. بایستی توجه گردد که شرایط خصوصی در واقع تکمیل کننده شرایط عمومی پیمان هستند. از این رو شرایط خصوصی به هیچ وجه نمی توانند ناقض شرایط عمومی باشند. همچنین تفسیر مفاد مندرج در شرایط خصوصی پیمان بدون مراجعه به ماده مربوط به آن در شرایط عمومی، فاقد هرگونه اعتبار است. شایان ذکر است که شماره و حروف نشان دهنده شرایط خصوصی در واقع همان شماره و حروف مربوطه در شرایط عمومی است.

سخن پایانی

نشریه ۴۳۱۱ بیان می کند که امضای طرفین پیمان روی تمامی صفحات موافقت نامه، شرایط عمومی، شرایط خصوصی و اسناد منضم به پیمان، حاکی از پذیرش آن است. همچنین مهندس مشاور (دستگاه نظارت) پروژه نیز باید تمامی صفحات و اسناد مرتبط با پیمان را همچون کارفرما و پیمانکار امضا نماید. بهتر است کارفرمایان، مشاوران و پیمانکارانی که

طرفین یک قرارداد پیمانکاری هستند، تسلط کافی بر مفاد مندرج در بخش های مختلف پیمان مانند موافقت نامه، شرایط عمومی و خصوصی که در نشریه ۴۳۱۱ سازمان برنامه و بودجه کشور بدان پرداخته شده است، داشته باشند تا در صورت وقوع مشکل در قبل، حین و پس از اجرای کار بتوانند با استفاده از مواد موجود در این بخش ها بهترین تصمیم را اتخاذ نمایند.